

Kako vzpostaviti trajnostni učni poligon na prostem?

IZKUŠNJE IZ PRAKSE: PRIMER LIVADA LAB

Trajnostni učni poligon je območje, namenjeno prikazu raznovrstnih pristopov trajnostnega načina življenja. V primeru Livada LAB gre za mestno zeleno površino, ki je namenjena kreativnemu preživljanju prostega časa po meri mladih, s poudarkom na trajnostnih vidikih prostora: energetske samooskrbi, trajnostni infrastrukturi za druženje, lastni ekološko pridelani hrani, ozaveščanju in pomenu preživljanja časa v naravi ter gradnji skupnosti.

Kako vzpostaviti trajnostni učni poligon na prostem?

O SKUPNOSTNIH TRAJNOSTNIH PROJEKTIH SE IZOBRAŽUJEMO

Pri tem so nam lahko v pomoč že pripravljene priročniki, ki naslavljajo teme trajnostnega upravljanja z viri skupnosti, npr. [Priročnik za izvajanje skupnostnih projektov](#) in [Priročnik za ureditev skupnostnega prostora](#). Udeležujemo se tudi dogodkov, ki te teme naslavljajo (npr. [Dovolj za vse konference](#)) ter spremljamo družbena omrežja skupin in programe s tega področja (npr. FB strani [programa Dovolj za vse, skupnostnega prostora Krater](#), [skupnostnega prostora Livada LAB](#)). Povprašamo tudi v lokalni skupnosti, če kaj podobnega naši zamisli že obstaja, saj lahko ustvarimo sinergije.

IDENTIFICIRAMO LOKALNE ZANESENJAKE ("LOCAL CHAMPIONS")

Ti poleg nas izkažejo zanimanje za sodelovanje pri vzpostavljanju skupnostnega prostora. Dobra ideja namreč potrebuje podporo skupnosti, ki se kaže tudi v oblikovanju manjše (ali večje) neformalne skupine lokalnih zanesenjakov, ki vanjo verjamejo in vodijo projekt (skrbijo za koordinacijo, iščejo somišljenike, organizirajo delavnice; skratka skrbijo, da se zgodba ne zaustavi zgolj pri ideji). Ali ste morda sami ta oseba ali pa morda poznate ljudi, ki bi jih sodelovanje v tem projektu zanimalo? Več o tem tudi v [Priročniku za izvajanje skupnostnih projektov](#) (razdelek Kako se skupnostni projekti sploh začnejo?).

PRIDOBIMO VPOGLED V TO, KAKO LOKALNA SKUPNOST TER POTENCIALNI UPORABNIKI VIDIJO DANI PROSTOR IN NJEGOVE POTENCIALE. TO STORIMO Z IZVAJANJEM PARTICIPATORNIH PROCESOV IN DELAVNIC

Primer: [Izvedba delavnice Pregled procesov na Livadi](#): Kaj na tem prostoru počnemo? / Kaj bi na tem prostoru želeli početi?

Primer Livada LAB: Izvedba skupnega načrtovanja:
[Kako želimo, da bi ta prostor izgledal?](#)

Kako vzpostaviti trajnostni učni poligon na prostem?

IDENTIFICIRAMO PODROČJA Z NAJVEČJIM OKOLJSKIM ODTISOM

Pri tem se osredotočimo na najpomembnejša področja (hrana, mobilnost, energija, potrošnja, dogodki) in identificiramo ukrepe za zmanjšanje emisij in drugih vplivov po posameznih področjih. Pripravimo tudi glavne smernice z navodili o tem, katere aktivnosti v podporo zmanjšanju ogljičnega in okoljskega odtisa lahko udejanimo na prostoru.

Primer: [Napotki za izvedbo dogodkov na Livada LAB](#)

V PROCES NAČRTOVANJA VKLJUČUJEMO ZAINTERESIRANO JAVNOST

Nagovorimo jih na družbenih omrežjih, spletnih straneh, s pomočjo multiplikatorjev, z izobešanjem letakov v bližnji okolici ...

Primer: [Vabilo k sodelovanju](#)

PROCES VZPOSTAVITVE TRAJNOSTNEGA UČNEGA POLIGONA VES ČAS DOKUMENTIRAMO

O izvedbi posameznih korakov komuniciramo po različnih kanalih, kjer delimo slikovni in video material (družbena omrežja, spletna stran, obvestilniki ...). Ob slovesnem odprtju prostora lahko kratek filmček predstavimo udeležencem prostora ter tako glas o njem razširimo še dlje. Le tako bomo naučene lekcije uspešno prenesli tudi na druga območja v Sloveniji.

Primer: [Snemanje na prostoru s kratkimi izjavami](#)

IZDELAMO TRAJNOSTNE ELEMENTE PROSTORA (NPR. STOJALA ZA KOLESA

Trajnostne elemente lahko izdelujemo na skupinskih delavnicah na prostoru samem ter jih združimo s kakšno drugo aktivnostjo, ki jo na prostoru izvajamo (npr. sklop celodnevni aktivnosti, od dela na vrtu do izdelave lesenih stojal za kolesa, povežemo s piknikom in večernim druženjem na prostoru).

Primer: [Postavitev stojal za kolesa na Livada LAB](#)

Kako vzpostaviti trajnostni učni poligon na prostem?

O TRAJNOSTNIH ELEMENTIH PROSTORA KOMUNICIRAMO VES ČAS

Pripravimo napise in jih smotrno umestimo v sam prostor. Ob izvedbi dogodkov jasno poudarjamo trajnostna načela, ki jim na samem prostoru sledimo (npr. če pri izbiri hrane sledimo vodilom podnebju prijaznejšega prehranjevanja, med napovedjo pogostitve to jasno poudarimo).

Primer: Napisi na Livada LAB (slika spodaj desno)

SVOJE DELO PREDSTAVIMO V LOKALNIH IN NACIONALNIH MEDIJIH

Ob otvoritvi prostora, izvedbi delavnic in že tekom samega vzpostavljanja trajnostnega učnega poligona kontaktiramo medije in z njimi podelimo zadnja dogajanja. Na tak način namreč lahko dosežemo še več zainteresiranih podpornikov, ki bodo pri udeleževanju vizije trajnostnega prostora tudi sodelovali.

Primer: Objava v Dnevniku

IZVAJAMO DOGODKE IN DELAVNICE S TRAJNOSTNO VSEBINO NA TRAJNOSTEN NAČIN

Pri tem sledimo že zapisanim vodilom izvedbe trajnostnih dogodkov, kot npr. Napotki za izvedbo dogodkov na Livada LAB, Priročnik za organizacijo trajnostnih dogodkov mreže Plan B za Slovenijo.

Primer: Izvedba delavnice Umanotere

NAUČENO ZNANJE PRENAŠAMO NA OBISKOVALCE TEGA PROSTORA

Organiziramo vodenje po prostoru z obrazlago trajnostnih elementov na lokaciji. Pri izvedbi delavnic obiskovalce opozorimo na trajnostne elemente prostora ter na pomen takih prostorov za širšo skupnost.

Kako vzpostaviti trajnostni učni poligon na prostem?

AKTIVNO IŠČEMO PARTNERJE, DONATORJE

Ti bi k vzpostavitvi trajnostnega poligona lahko prispevali z donacijami ali storitvami. Ravno zato je pomembno, da o našem delu komuniciramo čim širše, tudi s pomočjo medijev; ravno tako pomemben pa je osebni kontakt z morebitnimi donatorji in / ali partnerji.

JASNO KOMUNICIRAMO TUDI O NAUČENIH LEKCIJAH (SPODLETELIH POIZKUSIH)

Vzpostavitev vsakega trajnostnega učnega poligona je zgodba zase, zato ne moremo pričakovati, da bo nekaj, kar je delovalo nekje drugje, nujno najprimernejše tudi za naš prostor.

Primer Livada LAB: Sončni panel - čeprav se energetska samooskrba s pomočjo sončnih panelov sliši kot najprimernejši način zagotavljanja električne energije na odprtem prostoru, se je v primeru zelene površine v Ljubljani izkazalo nasprotno. Kljub temu da so na Livada LAB pridobili donacijo v obliki sončnega panela, se je izkazalo, da namestitev sončnih panelov na osamljenih zunanjih prostorih zaradi nezmožnosti zagotavljanja varnosti panelov ni smiselna. Zato je pomembno že vnaprej jasno razmisliti, ali je potreba po oskrbi z električno energijo res tolikšna, da je smiselno zagotoviti zavarovanje teh panelov - kar seveda poveča finančne izdatke.

PROSTOR "ODPREMO" TUDI ZA OSTALO ZAJINTERESIRANO JAVNOST

Omogočimo, da se na njem izvajajo dejavnosti in programi organizacij, ki lahko na tak način tudi same spoznajo trajnostnost v praksi. Prostor lahko tako v izposajo ali najem oddamo za izvedbo programa NVO, mladinskih centrov, podjetij itd., ki lahko tam izvajajo delavnice, dogodke, strateška srečanja ... Tako glas o naši dobri praksi razširimo še dlje in navdušimo širši krog ljudi, hkrati pa to zagotavlja tudi finančno vzdržnost prostora.

